ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ Ν. 3937/2011

Ν. 3937/2011 (Α΄ 60) «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ιδίως με τους ν. 4685/2020 (Α΄ 92) και ν. 5069/2023 (Α΄ 193).

α/α	ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΚΥΑ - ΠΔ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
1	Εθνικό Πάρκο Σχοινιά - Μαραθώνα	ΠΔ (ΦΕΚ 395/Δ/3.7.00) Διαχειριστικό Σχέδιο ΚΥΑ 32473/7718/2001 (ΦΕΚ 1830/Β/31.12.2001)
2	Εθνικό Πάρκο Λιμνών Κορώνειας - Βόλβης	ΚΥΑ 6919/2004 (ΦΕΚ 248/Δ/5.3.04) Τροποποίηση με την ΚΥΑ: 39542/9.10.08 (ΦΕΚ 441/ΤΑΑΠΘ/9.10.08) Διαχειριστικό Σχέδιο ΥΑ 58481/2012 (ΦΕΚ 3159/Β/27-11-2012)
3	Εθνικό Πάρκο Β. Πίνδου (Εθνικών Δρυμών Βίκου - Αώου και Πίνδου)	ΚΥΑ 23069/2005 (ΦΕΚ 639/Δ/14.6.05)
4	Εθνικό Πάρκο Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου	ΚΥΑ 22306/2006 (ΦΕΚ 477/Δ/31.5.06)
5	Εθνικό Πάρκο Υγρότοπου Κερκίνης	ΚΥΑ 42699/2006 (ΦΕΚ 98/ΤΑΑΠΘι/8.9.06)
6	Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς - Λευκίμης - Σουφλίου	ΚΥΑ 35633/2006 (ΦΕΚ 911/Δ/13.10.06)
7	Εθνικό Πάρκο Δέλτα Έβρου	ΚΥΑ 4110/29.1.07 (ΦΕΚ 102/Δ/16.3.07)
8	Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Αμβρακικού	ΚΥΑ 11989/08 (ΦΕΚ 123/Δ/21.3.08)
9	Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Δ. Νέστου, Βιστωνίδας Ισμαρίδας)	ΚΥΑ 44549/17.10.08 (ΦΕΚ 497/Δ/17.10.08)
10	Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης	ΚΥΑ 40379/1.10.09 (ΦΕΚ 445/Δ/2-10-09)
11	Εθνικό Πάρκο Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα	ΚΥΑ 12966/2009 (ΦΕΚ 220/ΤΑΠΠΘ/14.5.09)
12	Εθνικό Πάρκο Δρυμού Πρεσπών	ΚΥΑ 28651/09 (ΦΕΚ 302/Δ/23.7.09)
13	Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου - Στροφυλιάς	ΚΥΑ 12365/2009 (ΦΕΚ 159/Δ/29.4.09)
14	Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων, Περιστερίου και χαράδρας Αράχθου	ΠΔ (ΦΕΚ 49/Δ/12.2.09)
15	Εθνικό Πάρκο Χελμού - Βουραϊκού	ΚΥΑ 40390/1.10.09 (ΦΕΚ 446/Δ/2-10-09)
16	Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου	ΠΔ (ΦΕΚ 906/Α/22.12.99) ΦΕΚ 1272/Δ/27.11.03 (τροποποίηση)
17	Εθνικό θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου - Β. Σποράδων	ΚΥΑ 23537/2003 (ΦΕΚ 621/Δ/19.6.03)
18	Υγρότοποι και ακτή Ψαλιδίου του Δήμου Κω	ΠΔ (ΦΕΚ 571/Δ/6-7-06)
19	Περιοχή Προστασίας της Φύσης Στενών και εκβολών των ποταμών Αχέροντα και Καλαμά	ΚΥΑ 36427/09 (ΦΕΚ 396/Δ/17.9.09)
20	Περιοχή Προστασίας της Φύσης Λίμνης Καστοριάς	ΠΔ (ΦΕΚ 226/ΤΑΑΠΘ/19.6.12)

α/α	ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΚΥΑ - ΠΔ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
21	Εθνικό Πάρκο Ολύμπου	ΠΔ (ΦΕΚ 610/Δ/17.9.2021)

Ενημέρωση νομοθεσίας

- Φορείς Διαχείρισης: Με το άρθρο 43 του ν. 4685/2020 (Α΄ 92) και το άρθρο 84 του ν. 4722/2020 προβλέπεται η κατάργηση των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, με καθολικό διάδοχο τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ).
- Ζώνες προστασίας: Το άρθρο 46 του ν. 4685/2020, που αντικατέστησε το άρθρο 19 του ν. 1650/1986, προβλέπει τέσσερις τύπους ζωνών: ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης, ζώνη προστασίας της φύσης, ζώνη διατήρησης οικοτόπων και ειδών και ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων.
- Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα: Με το άρθρο 44 του ν. 5069/2023 (Α΄ 193) αντικαταστάθηκε η περ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου 17 του ν. 3937/2011. Η στρατηγική έχει διάρκεια τουλάχιστον 10 ετών και αξιολογείται τουλάχιστον ανά 5 έτη.
- Σχέδια Δράσης προστατευόμενων περιοχών: Με το άρθρο 45 του ν. 5069/2023 τροποποιήθηκε η παρ. 2 του άρθρου 42 του ν. 4685/2020. Το Σχέδιο Δράσης έχει πενταετή διάρκεια, που μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
- Σκοπός ΟΦΥΠΕΚΑ: με το άρθρο 36 του ν. 5106/2024 (Α΄ 63) τροποποιήθηκε το άρθρο 27 παρ. 4 του ν. 4685/2020 - ο Οργανισμός έχει ως σκοπό την εφαρμογή της πολιτικής του ΥΠΕΝ για τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την προώθηση δράσεων αειφόρου ανάπτυξης και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (Ν. 3937/11 Κ.Α.)

α/α	ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΚΥΑ - ΠΔ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
1	Ορεινός όγκος Πάρνηθας	ΠΔ (ΦΕΚ 336/Δ/24-7-2007)
2	Όρος Υμηττός	ΠΔ (ΦΕΚ 187/Δ/16-9-2011)
3	Βιότοποι Οχιάς Μήλου	ΚΥΑ 49567/2006 (ΦΕΚ 1071/Δ/22-12-2006), διετούς διάρκειας. Αντικατάσταση από Ν. 4030/25-11-11, αρ. 42, παρ. 24 (ΦΕΚ 249/Α/11).
4	Όρος Πάρνωνας και Υγρότοπος Μουστού	ΚΥΑ 33999/2010 (ΦΕΚ 353/ΤΑΑΠΘ/6.9.2010). Παράταση ΚΥΑ 24817/2013 (ΦΕΚ 156/ΤΑΑΠΘ/10-5-2013)

ΕΘΝΙΚΟΙ ΔΡΥΜΟΙ (Ν.Δ. 996/71)

α/α	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ
1	ΟΛΥΜΠΟΣ (από το 2021 Εθνικό Πάρκο, ΠΔ ΦΕΚ 610/Δ/17.9.2021)
2	ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ
3	ΠΑΡΝΗΘΑ
4	ΑΙΝΟΣ
5	ΣΑΜΑΡΙΑ
6	ΟΙΤΗ
7	ΠΙΝΔΟΣ
8	ΒΙΚΟΣ-ΑΩΟΣ
9	ΠΡΕΣΠΕΣ
10	ΣΟΥΝΙΟ

ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΔΑΣΗ (Ν.Δ. 996/71)

α/α	ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ
1	ΦΟΙΝΙΚΟΔΑΣΟΣ ΒΑΪ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
2	ΔΑΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
3	ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΕΜΠΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ
4	ΔΑΣΟΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
5	ΠΕΥΚΙΑΣ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
6	ΔΑΣΟΣ ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ ΣΕΛΕΜΝΟΥ & ΧΑΡΑΔΡΟΥ ΑΧΑΙΑΣ
7	ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
8	ΔΑΣΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ
9	ΔΑΣΟΣ ΣΤΕΝΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ
10	ΔΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΟΣΣΑΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
11	ΔΡΥΟΔΑΣΟΣ ΜΟΓΓΟΣΤΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
12	ΠΑΡΑΛΙΑΚΟ ΔΑΣΟΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ-ΜΥΤΙΚΑ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
13	ΔΑΣΗ ΝΗΣΟΥ ΣΚΙΑΘΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
14	ΣΤΕΝΑ ΝΕΣΤΟΥ ΚΑΒΑΛΑΣ-ΞΑΝΘΗΣ
15	ΔΑΣΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΑΧΑΙΑΣ
16	ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΤΙΘΟΡΕΑΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ
17	ΔΑΣΗ ΑΜΥΓΔΑΛΕΩΝΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ
18	ΔΑΣΟΣ ΛΟΦΩΝ ΚΑΣΤΡΟΥ ΑΗΛΙΑ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
19	ΔΡΥΟΔΑΣΟΣ ΚΟΥΡΙ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ (Ν.Δ. 996/71)

(Στον πίνακα δεν αναφέρονται τα Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης που αφορούν μεμονωμένα στοιχεία (για παράδειγμα, πλάτανος, βρύση, κ.ά.). Ο συνολικός αριθμός των Μνημείων είναι 51)

α/α	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ ΜΝΗΜΕΙΟ
1	Το Δάσος δενδρόκεδρων στην Κινουρία Αρκαδίας
2	Συστάδα Δρυός και Φράξου στις Μουριές, Κιλκίς
3	Το Παρθένο δάσος της Κεντρικής Ροδόπης
4	Το Δάσος της Οξυάς στην Τσίχλα Χαιντού Ξάνθης
5	Το Δάσος οξυάς στο Πευκωτό Πέλλας
6	Το νησί Πιπέρι στις Β. Σποράδες
7	Το Απολιθωμένο δάσος της Λέσβου
8	Το Κρητικό Κεφαλάνθηρο στις Καμάρες Ηρακλείου
9	Το δάσος του Λεσινίου Αιτωλοακαρνανίας
10	Ο Σφαγνώνας στο δάσος Λαϊλιά Σερρών
11	Υπόλειμμα Υδροχαρούς δάσους στην Ιστιαία Ευβοίας
12	Το Δάσος αείφυλλων πλατύφυλλων στο νησί Σαπιέντζα Μεσσηνίας

α/α	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ ΜΝΗΜΕΙΟ
13	Το μικτό δάσος Προμάχων-Λυκοστόμου Αριδαίας
14	Φυσικό δάσος κυπαρισσιού στον Έμπωνα Ρόδου
15	Το μικτό δάσος του Γράμμου
16	Αισθητικό Δάσος Νικοπόλεως - Μύτικα
17	Αισθητικό Δάσος Πευκιά - Ξυλοκάστρου
18	Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Βορείων Σποράδων

Προστατευόμενες περιοχές σε διεθνές και περιφερειακό επίπεδο

1. Υγρότοποι διεθνούς σημασίας (RAMSAR)

α/α	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ
1	Δέλτα Έβρου
2	Ισμαρίδα-Βιστωνίδα-Πόρτο Λάγος
3	Δέλτα Νέστου
4	Λίμνη Κερκίνη
5	Λίμνες Κορώνεια - Βόλβη
6	Δέλτα Αξιού και Αλιάκμονα
7	Λίμνη Μικρή Πρέσπα
8	Υγρότοποι Μεσολογγίου-Αιτωλικού
9	Αμβρακικός Κόλπος
10	Λιμνοθάλασσα Κοτύχι-Δάσος Στροφυλιάς

2. Βιογενετικά αποθέματα

α/α	ΠΕΡΙΟΧΗ
1	Παρθένο Δάσος Κεντρικής Ροδόπης
2	Εθνικός Δρυμός Ολύμπου (Πυρήνας)
3	Εθνικός Δρυμός Αίνου (Πυρήνας)
4	Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς (Πυρήνας)
5	Εθνικός Δρυμός Οίτης (Πυρήνας)
6	Εθνικός Δρυμός Πίνδου (Πυρήνας)
7	Εθνικός Δρυμός Πρεσπών (Δάσος Κέδρων)
8	Αισθητικό Δάσος Κουρί-Αλμυρού
9	Φυσικό Μνημείο Δάσους Οξυάς Χαϊντού Κούλα
10	Φυσικό Μνημείο Δάσους Λεσινίου
11	Φυσικό Μνημείο Δάσους Αείφυλλων Πλατάνων Νήσου Σαπιέτζας
12	Φυσικό Μνημείο Μικτού Δάσους Αλμωπίας Αριδαίας
13	Φυσικό Μνημείο Δάσους Κυπαρισσιού Έμπωνα Ρόδου

α/α	ΠΕΡΙΟΧΗ
14	Κόλπος Λαγανά
15	Φυσικό Μνημείο Μικτού Δάσους Γράμμου
16	Παρθένο Δάσος Παρανεστίου

3. Αποθέματα βιόσφαιρας

α/α	ΠΕΡΙΟΧΗ
1	Εθνικό Πάρκο Ολύμπου
2	Φαράγγι Σαμαριάς
3	Αστερούσια Όρη (Κρήτη)
4	Όρος Πάρνωνας – Ακρωτήριο Μαλέας

4. Μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς

α/α	ΜΝΗΜΕΙΟ
1	Όρος Άθως
2	Μετέωρα
3	Ευρύτερη Περιοχή του Ολύμπου

5. Περιοχές με ευρωδίπλωμα

α/α	ΠΕΡΙΟΧΗ
1	Φαράγγι Σαμαριάς

6. Παγκόσμια Γεωπάρκα UNESCO

α/α	ΓΕΩΠΑΡΚΟ
1	Λέσβος (Απολιθωμένο Δάσος)
2	Ψηλορείτης (Κρήτη)
3	Χελμός – Βουραϊκός
4	Βίκος – Αώος
5	Σητεία (Κρήτη)
6	Γρεβενά – Κοζάνη
7	Κεφαλονιά – Ιθάκη
8	Λαυρεωτική
9	Νίσυρος
10	Μετέωρα – Πύλη

7. Δίκτυο Natura 2000 (στοιχεία Μαΐου 2025)

α/α	ΣΤΟΙΧΕΙΟ
1	Συνολικός αριθμός περιοχών Natura 2000: 446

α/α	ΣΤΟΙΧΕΙΟ
2	Τόποι Κοινοτικής Σημασίας / Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ): 265, από τις οποίες 26 είναι και Ζώνες Ειδικής Προστασίας
3	Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Οδηγία 2009/147/ΕΚ): 207, από τις οποίες 26 είναι και Τόποι Κοινοτικής Σημασίας
4	Χερσαία έκταση: περίπου 27,4% της επικράτειας (περίπου 36.000 km²)
5	Νομική βάση ορισμού των περιοχών: ΚΥΑ 50743/2017